

Dzisiaj wypada jedna z najbardziej znamiennych rocznic, jakim jest – 100 Lecie "Święta Lotnictwa Polskiego" – obchodzone corocznie 28 sierpnia przez wszystkie lokalne wspólnoty lotnicze na terenie Polski. Zostało ono przywrócone decyzją Ministra Obrony Narodowej z 1993 roku. Jest to wspólne święto lotnictwa cywilnego, wojskowego i przemysłu lotniczego. Po raz pierwszy w historii naszego państwa uroczystość „Święta Lotników” zorganizowano 5 listopada 1932 roku. Potem do 1939 roku, święto lotnictwa przypadało w dniu 28 sierpnia. Z kolei od 1945 roku Dzień Lotnictwa obchodzono po raz pierwszy 1 września, w rocznicę wybuchu drugiej wojny światowej. W latach 1945–1989 święto lotnictwa wojskowego obchodzono początkowo 1 września, a następnie 23 sierpnia, w rocznicę pierwszego lotu bojowego myśliwców z 1 Pułku Lotnictwa Myśliwskiego na przyczółku warecko - magnuszewskim w 1944 roku.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku nasze lotnictwo przeżywało burzliwy rozwój. Piloci sportowi i wojskowi, konstruktorzy lotniczy wyrastali na bohaterów narodowych. Młodziutki lotnictwo polskie dopiero wkraczało na międzynarodową arenę. W tym czasie 1918 – 1920 r. w Lublinie rodzi się nowa myśl aby utworzyć przemysł lotniczy i produkcję nowych samolotów w wolnej już Polsce. Protoplastami tej myśli a później wdrożenia jej do realizacji byli właściciele E. Plage i T. Laśkiewicz, którzy posiadali na terenie Lublina (dzielnica Bronowice) swój Zakład Mechaniczny. Zakłady ich zajmowały powierzchnię 14 hektarów i były w owym czasie największym przedsiębiorstwem przemysłowym w Lublinie. Nowa perspektywa skłoniła właścicieli do rozbudowy. Wzniesiono budynek dyrekcji i biura konstrukcyjnego, a także obiekty stolarni, ślusarni, blacharni, narzędziowni, warsztatów mechanicznych, tapicerni i lakierni. W następnej kolejności powstały: śmigłarnia, dział montażu, hangary, magazyny i laboratorium. Właściciele podjęli odważną myśl, którą wprowadzili do realizacji w roku 1919 a już w 14 lutego 1920 r. spłynęły pierwsze zamówienia z Głównego Urzędu Zaopatrzenia Armii. Urząd zaakceptował to i zamówił 300 sztuk włoskich samolotów Asnaldo I Balila. Jeszcze w tym roku wzniesiono kolejne budynki dla potrzeb produkcji samolotów według projektów inż. inż. T. Paprockiego, St. Cywińskiego Cepelińskiego. W tychże hangarach wyprodukowano pierwszy polski samolot, który wystartował 19 czerwca 1921 r. W 1924 r. podpisano nową umowę na dostawę 150 płatowców produkowanych według licencji francuskiej. I tak oto jesteśmy dzisiaj świadkami narodzenia się w Lublinie w wolnej Polsce pierwszego przemysłu lotniczego. Przemysł ten skupiał sporo osób cywilnych, którzy byli bardzo zaangażowani i związani z tym nurtem. Tworzyli tu na ziemi lubelskiej nową historię, poczucie nowych tradycji oraz tworzyli w tym środowisku nową grupę społeczną, jaką było lotnictwo. Najlepszym przykładem tego były liczne grupy modelarzy i zwolenników latania. W wyniku ich wysiłków powstał tu w roku 1927 pierwszy aeroklub pod nazwą „Lubelski Klub Lotniczy” (LKL). W 1928 roku powstała pierwsza harcerska drużyna lotnicza o nazwie „Łoś”. Powoli ale sukcesywnie rozwijała się w Lublinie kultura lotnicza, organizowane były liczne pokazy lotnicze, konkursy, festyny dla lokalnej społeczności. Lublin jeden z pierwszych organizował tradycyjne zimowe zawody lotnicze, które przeszły do historii europejskiej. I tak powoli zaczęła się tworzyć nowa rzeczywistość, kultura, technika i szkolenia przyszłych adeptów lotnictwa.....

FUNDACJA LOTNICZY LUBLIN
SEKRETARZ
mjr inż. © Aleksander Krawyciński

Lublin dnia 23.08.2018 r.

